

บทที่ 4

หลักการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

บทเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ บทที่ดีจะต้องส่งเสริมให้รายการวิทยุโทรทัศน์ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพราะบทสามารถสร้างความเข้าใจร่วมกันของผู้ปฏิบัติงานผลิตรายการ นับตั้งแต่ ผู้กำกับรายการ ผู้กำกับเวที ฝ่ายแสง เสียง ช่างภาพ เป็นต้น ทำให้การผลิตรายการเป็นไปอย่างราบรื่น เพราะแต่ละคนต่างก็มีบทบาทหน้าที่กันไปคนละด้าน แต่ก็มีเป้าหมายเดียวกันคือหน้าที่ของแต่ละบุคคลต่างก็เป็นส่วนหนึ่งของการผลิต ทุกคนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมย่อมมีบทบาทที่สำคัญ นอกจากนี้บทวิทยุโทรทัศน์ที่ดีย่อมมีเนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้ชมรายการ เหมาะสมกับลักษณะของรายการ การผลิตรายการแต่ละครั้งบทจึงเปรียบเสมือนเข็มทิศนำทางให้การผลิตบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นการเขียนบทจึงต้องอาศัยข้อมูลและความเข้าใจอย่างรอบด้านเกี่ยวกับเนื้อหา จึงจะสามารถเขียนบทออกมาได้อย่างสมบูรณ์

ความหมายของบทวิทยุโทรทัศน์

บทโทรทัศน์ (Script for Television) การเขียนบทโทรทัศน์เป็นการกำหนดเนื้อเรื่อง เชื่อมโยงเหตุการณ์และตัวละครต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยผ่านการคิดวิเคราะห์ ค้นหา รวบรวม เรียบเรียง และปรับปรุงให้สอดคล้องต่อกันของแต่ละเหตุการณ์หรือของตัวละคร หรือหมายถึง การถ่ายทอดความคิด ความต้องการ ความรู้สึก ของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์ทางภาษา เพื่อสื่อความให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเข้าใจ สามารถนำไปเป็นคู่มือในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ บทโทรทัศน์ก็เปรียบเสมือนแผนที่นำทางสำหรับการถ่ายทำรายการโทรทัศน์เนื่องจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทที่ได้กำหนดไว้

ก่อนจะเริ่มลงมือเขียนบทจะต้องเขียนโครงร่าง (Synopsis หรือ Treatment) เพื่อให้ภาพที่กระจัดกระจายเกี่ยวกับลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง มีลักษณะคล้ายกับการเขียนเรียงความสั้นที่ลำดับฉากหรือเหตุการณ์ และดำเนินเรื่องไว้อย่างต่อเนื่อง เมื่อลงมือเขียนบทโทรทัศน์จะต้องเขียนตามแนวโครงเรื่องตามที่ได้ร่างไว้โดยใช้ภาษาอย่างสละสลวยเข้าใจง่าย และชวนติดตาม มีการนำเข้าสู่เนื้อเรื่อง การดำเนินเรื่องราวที่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีการสอดแทรกเกร็ดความรู้ มุขตลก เทคนิคที่แปลกใหม่ มีลีลาที่ชวนติดตามน่าสนใจ จดจำ เพื่อเป็นอรรถรสของเรื่องราว นอกจากนี้ควรระลึกไว้อยู่เสมอว่าบทโทรทัศน์นั้นเป็นทั้งข้อมูลข้อเท็จจริงที่มีอยู่ หรืออาจเป็นจินตนาการที่นำมาสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมลงตัวอย่างสวยงามทั้งด้านภาพ สี แสง เสียงรวมถึงลีลาการดำเนินเรื่อง ผู้ที่ทำหน้าที่ในการเขียนบทจะต้องเป็นผู้รอบรู้ในศาสตร์และศิลป์ด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีความเข้าใจจิตวิทยาการรับรู้ของมนุษย์ ความชอบ ความสนใจ ประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อและความศรัทธา รวมทั้งมีทักษะการใช้ภาษา

นอกจากนี้ยังต้องทำความเข้าใจด้วยว่ารูปแบบรายงานนั้นเป็นแบบใด เช่น เป็นการประชาสัมพันธ์ องค์กร เป็นสารคดี เป็นการสาธิต รูปแบบการเขียนก็จะเป็นแนวบรรยาย การเล่าเรื่องหรือ อธิบายความ หากเป็นการโฆษณาสินค้าก็จะมีลักษณะลีลาการเขียนที่แตกต่างไปจากการบรรยาย เพราะข้อจำกัดด้านเวลา การเขียนบทที่ดีและเหมาะสมนั้นจะช่วยให้ผู้กำกับรายการ ช่างภาพ ผู้แสดง และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจเนื้อหาของบทโดยรวมได้ และบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบของตนได้อย่างเหมาะสม

คุณสมบัติของนักเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

ผู้เขียนบทนั้นเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ กล่าวคือ เป็นผู้ที่ต้องทำงานตามลำพังตนเอง ต้องมีความรู้ในเรื่องที่เขียนอย่างรอบด้าน ทั้งยังเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในบริบทของกระบวนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญและฉลาดในการเลือกสรรภาษามาใช้ให้เหมาะสม มีสมาธิมั่นคงในการคิดสร้างสรรค์ การจะเป็นผู้เขียนบทที่ดีได้จะต้องมีคุณสมบัติต่าง ๆ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Inventiveness)

การเป็นผู้เขียนบทที่ดีได้จะต้องเป็นคนช่างคิด ช่างจินตนาการ รู้จักริเริ่มในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อค้นหาแนวทางหรือประเด็นที่แปลกใหม่มานำเสนอผ่านการเขียนบทของตน ซึ่งจะทำให้รายการวิทยุโทรทัศน์มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ เกิดประโยชน์ต่อผู้ชมรายการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้น เป็นการจินตนาการถึงเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องจริงที่ปรากฏขึ้นในสังคม ประวัติศาสตร์ หรือเรื่องราวที่คิดปรุงแต่งขึ้นตามความคิดของตน ช่วยให้การเขียนมีชีวิตชีวาขึ้น และน่าสนใจให้ติดตาม ซึ่งอาจหมายถึงสามารถสร้างเรื่องที่สมบูรณ์จากเหตุการณ์เล็ก ๆ เพียงเหตุการณ์เดียว โดยอาศัยจินตนาการของตนที่บุคคลโดยทั่วไปไม่มี

ภาพที่ 4.1 ความคิดสร้างสรรค์

ที่มา <https://1th.me/Dp4S5>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 09 ต.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2. ความอยากรู้อยากเห็น (A Sense Of Inquiry)

สิ่งที่ผู้เขียนบทจะขาดไม่ได้ก็คือการเป็นผู้ที่ชอบแสวงหาความรู้ หรือข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของตน ซึ่งในที่สุดแล้วสิ่งที่ได้รู้ได้เห็นก็จะถูกนำมาถ่ายทอดลงสู่การเขียนบท ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาจกล่าวได้ว่าผู้เขียนบทต้องเป็นนักสำรวจที่เสาะหาข้อมูลอยู่เสมอเพื่อนำมาเป็นคลังความรู้ในการเขียน

3. ความมีระเบียบวินัย (Discipline)

การทำงานเกี่ยวกับการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์จะต้องแข่งขันกับเวลา ดังนั้นผู้ที่รับผิดชอบการเขียนบท ในฐานะที่เป็นต้นทางของการผลิตรายการจะต้องทำงานให้ตรงต่อเวลาที่ได้กำหนดไว้ เพราะบทวิทยุโทรทัศน์เมื่อนำไปสู่ขั้นตอนการผลิตจะมีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ดังนั้นผู้เขียนจึงต้องมีวินัยของตนเองสูง ถ้าไม่เช่นนั้นก็จะก่อความเสียหายด้านเวลาต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และจะส่งผลเสียต่องบประมาณซึ่งจะเพิ่มตามมาพร้อมกับเวลาที่สูญเสียไป

4. มีความรู้แตกฉานด้านภาษา (Knowledge Of The Language)

การเขียนบทวิทยุโทรทัศน์เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระในทุกด้านของรายการ ทั้งแก่นเรื่อง ลักษณะภาพ มุมกล้อง ภาษา แสง และแสงประกอบเป็นต้น โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรอง เพื่อสื่อความหมายให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าใจในเจตนาที่ผู้เขียนตั้งใจจะให้รายการเป็นอย่างไร ถือเป็นศิลปะชั้นสูงของการใช้ภาษา ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้เขียนบทจะต้องศึกษาการใช้ภาษาให้แตกฉาน สามารถเลือกใช้คำให้ทุกฝ่ายจินตนาการตามและเข้าใจตรงกันได้ ถ้าเป็นการเขียนบทละคร ผู้เขียนนอกจากจะเข้าใจภาษาอย่างดีแล้วยังจะต้องมีความสามารถจินตนาการถึงบทบาทและบุคลิกภาพของตัวละครแต่ละคน แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาที่เหมาะสมกับตัวละครนั้น ๆ แต่ถ้าหากเป็นการเขียนบทโฆษณาสินค้า ผู้เขียนบทจะต้องสร้างสรรค์คำพูดที่แปลกใหม่ สร้างสรรค์แนวเรื่องที่แปลกใหม่เสมอ เป็นต้น

5. รู้จักสื่อ (Knowledge Of The Media)

วิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่เสนอทั้งภาพและเสียง ดังนั้นผู้เขียนบทจะต้องทำความเข้าใจในคุณสมบัติ อิทธิพล และบทบาทของสื่อนี้ เพื่อให้เขียนบทออกมาได้สอดคล้องกับธรรมชาติของสื่อชนิดนี้เป็นอย่างดี ด้วยสื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนในวงกว้างด้วยเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้นผู้เขียนบทจะต้องเข้าใจในอิทธิพล บทบาทของสื่อชนิดนี้เป็นอย่างดีว่าสามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้หลากหลายเพศวัย การศึกษาสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ผลิตรายการได้อย่างเหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงคุณธรรมและการมีจริยธรรมหรือสำนึกที่ดี ถ่ายทอดสิ่งที่มีคุณค่าไม่ทำลายขนบประเพณี ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของชาติหรือสังคมโดยรวม

6. มีความเพียรสูง (Perseverance)

การเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ เป็นการทำงานของผู้เขียนโดยลำพัง ต้องอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนมากมาย เป็นการสื่อความโดยตรงไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการซึ่งมีอยู่หลายฝ่ายเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน สามารถนำไปผลิตรายการที่ออกมาได้อย่างที่ผู้เขียนต้องการ

และจะได้รายการที่ตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ กว่าการที่จะเป็นผู้เขียนบทที่ได้รับการยอมรับในวงการ หรือกว่าที่ผู้ชมรายการจะยอมรับในฝีมือการเขียน ก็ต้องใช้เวลาและการอดทนฝึกฝนอย่างยาวนาน ดังนั้นผู้เขียนบทจึงต้องมีความอดทนและความเพียรพยายามเป็นเลิศในการค้นคว้าหรือฝึกฝนฝีมือจนกว่าที่จะได้รับการยอมรับ

ภาพที่ 4.2 พุทธศาสนสุภาษิตว่าด้วยความเพียร

ที่มา <https://www.winnews.tv/news/12528>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 2 ม.ค. 60, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

7. มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เขียน (Knowledge Of The Subject)

การจะเขียนบทเกี่ยวกับเรื่องใด ผู้เขียนก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง สามารถนำเสนอเนื้อหาของเรื่องได้หลายแง่มุม หรือมีการนำเสนอแง่มุมที่แปลกใหม่ หากไม่มีความเข้าใจหรือเข้าใจไม่รอบด้านก็จะทำให้เนื้อหาไม่สมบูรณ์ เมื่อบทได้ถูกนำเข้าสู่การผลิตเป็นรายการออกสู่สาธารณะชนก็จะทำให้ผู้ชมได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ อาจได้รับคำตำหนิแคลนจากผู้รู้ที่ได้รับชมรายการ ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของรายการและสถานี

8. ชอบการอ่าน (Reading Habits)

ผู้ที่ต้องการจะเป็นนักเขียนบทมืออาชีพที่ได้รับการยอมรับนั้น จะต้องหมั่นสะสมองค์ความรู้อยู่เสมอด้วยการอ่าน เพราะการอ่านเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ได้รับข้อมูลความรู้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในด้านใดก็ตาม ก็ย่อมอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ เพราะความรู้ในด้านต่าง ๆ ในโลกนี้มักจะถูกบันทึกลงในหนังสือ หรือบันทึกเป็นตัวอักษร ดังนั้นการอ่านจึงเป็นการถอดรหัสของความรู้ต่าง ๆ ที่ได้บันทึกไว้ ถือได้ว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ได้มาซึ่งความรู้ทั้งหลายในโลกใบนี้

ภาพที่ 4.3 รักการอ่าน

ที่มา <https://www.thejakartapost.com/life/2020/03/01/reading-a-good-book-each-day-could-boost-kids-academic-performance.html>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 1 มี.ค. 63, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

9. ขอบจذبบันทึก (Habit Of Taking Notes)

การจะเป็นนักเขียนบทที่มีความสามารถจะต้องมีคลังความรู้มาก และการจะได้มาซึ่งความรู้นั้น นอกจากการอ่านแล้ว การขยั้นจذبบันทึกก็เป็นอีกวิธีหนึ่ง กล่าวคือ เมื่อเจอข้อมูลหรือเรื่องราวที่น่าสนใจ ก็จะจذبบันทึกไว้เป็นหลักฐาน หรือจดไว้เพื่อเป็นการช่วยจำอีกทางหนึ่งด้วยสมองของคนเรานั้นมีข้อจำกัดในเรื่องการจดจำ บางอย่างก็จำได้ บางอย่างก็หลงลืม ดังนั้นการจำที่ดีประการหนึ่งก็คือการจذبบันทึกลงไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งจะปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร ที่เราสามารถนำกลับมาทบทวนใหม่ได้ตลอดเวลา

ภาพที่ 4.4 การจذبบันทึก

ที่มา <https://is.gd/7aAtn8>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 23 พ.ย. 62, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

10. เข้าใจสังคม (Sociable)

สภาพความเป็นสังคมนั้นมีความสลับซับซ้อนในหลายมิติ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนาและวิถีการดำเนินชีวิต การจะเป็นนักเขียนบทที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่ชอบคบค้าสมาคมกับคนอื่น ไม่เก็บตัว ออกไม่ปลีกตนออกจากสังคม สามารถคบกับคนได้ หลากหลายรูปแบบ หลากหลายสาขาอาชีพ หรือแม้แต่กลุ่มคนที่ต่างประเพณีวัฒนธรรม ต่างสาขาอาชีพ ต่างสถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม มีจิตใจกว้างขวาง ยอมรับในเหตุผลของบุคคลอื่น เพราะว่าการได้พบปะกับบุคคลต่าง ๆ ย่อมทำให้ได้รับประสบการณ์ของคนอื่นด้วย ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลหรือความรู้อันจะเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้เขียนบทได้อย่างต่อเนื่องหลากหลาย

ภาพที่ 4.5 อาจารย์ศัลยา สุขะนิวัตต์ นักเขียนบทโทรทัศน์

ที่มา <https://www.allmagazineonline.com/%E0%B8%A8%E0%B8%B1%E0%B8%A5%E0%B8%A2%E0%B8%B2/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 12 ธ.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าผู้เขียนบทเป็นผู้มีส่วนสำคัญต่อการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวเป็นเพียงส่วนสำคัญที่พอสรุปได้ แต่ในความเป็นจริงแล้วผู้เขียนบทจะต้องมีคุณสมบัติต่าง ๆ อีกหลายประการที่ไม่สามารถนำมากล่าวไว้ได้ทั้งหมด ตามที่ได้กล่าวมานั้นก็เป็นเพียงตัวอย่างในระดับหนึ่งเท่านั้น ผู้เขียนบทจะต้องพิจารณาตนเองอย่างสม่ำเสมอว่ามีความบกพร่องด้านใดเพื่อที่จะนำมาแก้ไขและพัฒนาในการฝึกฝนตนเองให้สามารถเป็นนักเขียนบทมืออาชีพที่ดีได้

แหล่งข้อมูลสำคัญในการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์

การเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ นอกจากจะอาศัยจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์แล้ว ต้องอาศัยข้อมูลจำนวนมากในการประมวลมาเพื่อเป็นฐานความรู้ประกอบ

การเขียนบท ซึ่งความรู้ที่ได้จะช่วยให้การเขียนได้สาระครบถ้วนสมบูรณ์ ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการที่ได้กำหนดไว้ สำหรับแหล่งข้อมูลนั้นพอจะสรุปได้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์จัดเป็นแหล่งความรู้ที่ให้ข้อมูลทันสมัย ทันต่อสถานการณ์ ใกล้ชิดกับช่วงเวลาปัจจุบันมาก และมีเนื้อหาสาระหลากหลายครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และเทคโนโลยี รวมทั้งข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ ทั้งได้รับการยอมรับจากผู้อ่าน มีราคาไม่แพง และมีหลายประเภท เช่น หนังสือพิมพ์เฉพาะด้านธุรกิจ หนังสือพิมพ์ด้านบันเทิง หนังสือพิมพ์ที่เป็นภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งจัดเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลชั้นดีที่มีเนื้อหาความรู้ในด้านต่าง ๆ มากมายที่มีความน่าเชื่อถือ เหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูล

ภาพที่ 4.6 หน้าปกหนังสือพิมพ์

ที่มา <https://mgonline.com/around/detail/9590000112151>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 9 พ.ย. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2. นิตยสารหรือวารสาร

นิตยสารหรือวารสารจัดเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ไว้หลากหลาย มีทั้งความบันเทิง และสาระความรู้ในหลายด้าน โดยเฉพาะวารสารวิชาการ ที่รวบรวมบทความวิจัย หรือสาระความรู้ใหม่ ๆ จัดว่าเป็นแหล่งความรู้ชั้นดีอีกประเภทหนึ่งที่มีความน่าสนใจ เหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งอ้างอิง หรือแหล่งค้นคว้าได้

ภาพที่ 4.7 นิตยสารและวารสาร

ที่มา <https://twitter.com/RabendaMagazine/status/1262191055148994565/photo/1>,
เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 พ.ค. 63, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

3. งานวิจัยหรือรายงานการวิจัย

งานวิจัยถือเป็นแหล่งความรู้ใหม่ เพราะเป็นผลงานของนักวิจัยที่ได้ค้นคว้าข้อมูลและ
แสวงหาคำตอบผ่านกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ จึงจัดเป็นแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือได้ ความรู้ใน
งานวิจัยนั้นถือเป็นความรู้ที่ได้ค้นพบใหม่ จัดเป็นแหล่งข้อมูลชั้นดีอีกแหล่งหนึ่ง

ภาพที่ 4.8 งานวิจัย

ที่มา <https://chronicleofsocialchange.org/youth-services-insider/30330/30330>,
เผยแพร่เมื่อวันที่ 28 มี.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

4. ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ

ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศถือเป็นศูนย์การรวบรวมความรู้ ข้อมูลในรูปของหนังสือ หนังสือพิมพ์ หนังสือภาพ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ให้ศึกษาค้นคว้าได้ตามต้องการ เช่น หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดโรงเรียนซึ่งห้องสมุดดังกล่าวจัดเป็นคลังความรู้ที่เราสามารถค้นคว้าได้อย่างไม่สิ้นสุด โดยเฉพาะปัจจุบันห้องสมุดต่าง ๆ มักจะได้รับการพัฒนาให้ทันสมัยโดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาให้บริการ เช่น ระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ดังเช่นระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ซึ่งทำให้สามารถค้นคว้าข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและสืบค้นได้ทั่วโลก ดังนั้น จึงจัดเป็นแหล่งค้นคว้าที่มีคุณภาพให้สามารถสืบค้นข้อมูลความรู้ได้แทบจะทุกเรื่องที่ต้องการ

ภาพที่ 4.9 หอสมุดแห่งชาติ

ที่มา <https://1th.me/UFcYe>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เม.ย. 56, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

5. หน่วยงานราชการ

หน่วยงานราชการนั้นมีภารกิจเฉพาะด้านตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายเฉพาะของตน ได้แก่ กระทรวง กรม กอง หรือองค์การภาครัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็มีองค์ความรู้เฉพาะด้าน เป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลตามภารกิจที่หน่วยงานนั้นเกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงเป็นธรรมดาที่หน่วยงานราชการนั้นจะมีข้อมูลที่ทันสมัยเพราะเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตนอยู่แล้ว เช่น กระทรวงพาณิชย์มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องในด้านการค้า กระทรวงมหาดไทยมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องในด้านการปกครอง กระทรวงศึกษาธิการมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการศึกษา กระทรวงสาธารณสุขมีบทบาทเกี่ยวข้องกับสุขอนามัยของคนในชาติ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ อีกหลายหน่วยงาน ซึ่งจัดเป็นแหล่งข้อมูลเฉพาะด้าน และในการสืบค้นข้อมูลในครอบครองขององค์กรรัฐนั้นจะมีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ไม่กระทบความมั่นคงของรัฐหรือไม่กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ดังนั้น

หน่วยงานภาครัฐจึงถือเป็นแหล่งข้อมูลชั้นดีที่จะให้สืบค้นข้อมูลตามภารกิจของหน่วยงานได้ ซึ่งข้อมูลที่ต้องการสืบค้นนั้นเป็นข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใด และหน่วยงานราชการใดกำกับดูแล การค้นคว้าข้อมูลในเรื่องนั้น ๆ ก็ต้องพิจารณาว่าหน่วยงานใดรับผิดชอบอยู่ ก็จะค้นคว้าจากหน่วยงานนั้น

ภาพที่ 4.10 ตัวอย่างองค์กรภาครัฐ

ที่มา <https://www.moe.go.th/websm/2015/jan/020.html>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 14 ม.ค. 58, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

หลักการเขียนบทโทรทัศน์

การเขียนบทโทรทัศน์มีลักษณะหรือลีลาการเขียนที่แตกต่างไปจากการเขียนประเภทอื่น ๆ อยู่บ้าง เพราะเป็นการเขียนเพื่อนำไปสู่การผลิตรายการอีกทอดหนึ่งแต่ก็มีหลักการเขียนเหมือนกับการเขียนโดยทั่วไป กล่าวคือต้องยึดหลัก 5 W. และ 1 H. ส่วนโครงสร้างการเขียนหรือโครงเรื่องของบทโทรทัศน์ก็จะแบ่งเป็นสามตอนตามแบบอย่างการเขียนโดยทั่วไป ได้แก่

1. การเกริ่นนำเรื่อง (Introduction)

การเกริ่นนำเรื่องเป็นการเขียนขึ้นตอนเริ่มต้นที่จะต้องกระตุ้นความอยากรู้ อยากติดตามในเนื้อหา เป็นการเขียนเพื่อกระตุ้นความสนใจหรือชักจูงใจของผู้ชมไปสู่จุดหมาย คือเรื่องราวที่จะนำเสนอในรายละเอียด การเกริ่นนำเรื่องเป็นการเขียนเพื่อให้เกิดความประทับใจ ความน่าฉงน ชักชวน ชวนเชิญด้วยลีลาการเขียนที่แยบยล ซึ่งช่วงการเกริ่นนำเรื่องนี้จะป็นตอนสั้น ๆ เพียงเพื่อกระตุ้นความใคร่รู้ของผู้ชมเป้าหมาย ด้วยเหตุนี้การวางโครงเรื่องจึงมักจะขึ้นอยู่กัปลีลาของ

ผู้เขียนบทแต่ละคน ซึ่งก็เป็นเอกลักษณ์ของผู้เขียน การเขียนเกริ่นนำเรื่องที่ดีจะต้องสั้นกระชับ ใช้ประโยคที่เข้าใจง่ายเพื่อกระตุ้นความสนใจใคร่ติดตามเข้าสู่เนื้อเรื่อง

2. เนื้อเรื่อง (Body)

เนื้อเรื่องนี้หมายถึง เนื้อหาสาระหลักหรือเรื่องราวทั้งหมดที่เป็นรายละเอียดของเหตุการณ์เป็นการนำเอาแก่น (Theme) หรือความคิดรวบยอด (Concept) มาขยายให้เห็นพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก็คือการดำเนินเรื่องนั่นเอง ในส่วนนี้ผู้เขียนบทจะต้องแสดงความสามารถแสดงศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ในลีลาการนำเสนอเรื่องราวอันเป็นรายละเอียด จะต้องใส่อารมณ์ (Mood) มีการหักมุม (Turn) สร้างความพิศวงหรือคาดไม่ถึงให้เกิดแก่ผู้ชมในการนำเรื่องราวไปสู่จุดสุดยอด (Climax) ของเรื่อง ซึ่งการเขียนส่วนเนื้อเรื่องนี้เป็นส่วนที่มีรายละเอียดปลีกย่อยมากมาย ดังนั้นผู้เขียนบทจะต้องมีความละเอียดรอบคอบ การเขียนในส่วนดำเนินเรื่องที่ต้นนั้นจะต้องเขียนให้เห็นลำดับพัฒนาการของแก่นเรื่องอย่างเป็นขั้นเป็นตอน

3. ส่วนสรุป(Conclusion)

ส่วนสรุปเป็นการเขียนเพื่อขมวดปมเรื่องราวทั้งหมดที่นำเสนอตั้งแต่ต้นอย่างมีศิลปะ เป็นการเน้นความคิดรวบยอดของเรื่องราว ซึ่งจะต้องแทรกข้อคิด ข้อเตือนใจ ปลุกฝังค่านิยมที่ดีงาม และทัศนคติที่ดี หรืออาจเน้นไปที่ความรู้สึกประทับใจ ชวนให้หวังหา อาลัยอาวรณ์ ส่วนสรุปเป็นส่วนที่ต้องสัมพันธ์กับส่วนเกริ่นนำและส่วนเนื้อหา การสรุปที่ดีควรมีการให้แง่คิดความเห็น คำถามหรือข้อข้องใจ ซึ่งเป็นการตอกย้ำเพิ่มเติมเนื้อหาให้แก่ส่วนข้างต้น เพื่อให้ผู้ดูนำไปคิดพิจารณาต่อ

องค์ประกอบของบทโทรทัศน์

บทวิทยุโทรทัศน์ประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วนได้แก่ ส่วนภาพและส่วนเสียง การเขียนบทจะต้องให้ข้อมูลทั้งสองด้านอย่างครบถ้วน เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน สามารถนำไปผลิตรายการได้ โดยองค์ประกอบของบทวิทยุโทรทัศน์นั้นประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1. ส่วนคำอธิบายรายละเอียด

ในส่วนคำอธิบายนี้เป็นส่วนที่เขียนไว้ก่อนเนื้อหาบท ได้แก่ คำอธิบายเกี่ยวกับรายการ ลักษณะนักแสดง ฉากและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบฉาก งานกราฟิก จะเขียนเพียงหน้าเดียวหรือหลายหน้าก็ได้ ซึ่งไม่นำมาเขียนไว้ในบทเพราะจะทำให้เกิดความสับสนได้ง่าย

Script	:	Travel check in
MC	:	ทิม วงศ์สิงห์เดโช ตริตาภรณ์ อิมประเสริฐ ญาตา วางข้าว ภทรียา นวมเฟื่อง
ตอน	:	เช็คอินอยุธยา
Shooting	:	10 ก.ย. 55
On Air	:	27 ก.ย. 55
Duration	:	10 นาที

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างอธิบายรายละเอียดก่อนเขียนบท

ที่มา <http://asiasung1234.blogspot.com/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 25 ส.ค. 57,
สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2. ส่วนเนื้อหาของบท

ในส่วนเนื้อหาของบทนั้นมีองค์ประกอบหลักได้อยู่สองส่วนได้แก่ส่วนที่ว่าด้วยภาพซึ่งจะมีรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะภาพ รูปแบบการใช้มุมกล้อง และส่วนที่ว่าด้วยรายละเอียดของเสียง ไม่ว่าจะเป็นเสียงพูดหรือเสียงดนตรีประกอบ เสียงธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งแล้วแต่ความเหมาะสมของรายการ

2.1 ส่วนภาพ (Picture)

ส่วนภาพเป็นส่วนที่บรรยายลักษณะของภาพ เช่น ภาพป่าไม้ภูเขา ภาพวิวทิวทัศน์ ภาพชุมชน ภาพบุคคล ในส่วนภาพนี้ไม่ว่าจะเป็นภาพชนิดใดก็จะระบุลักษณะของภาพประเภทของภาพไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งระบุมุมกล้องไว้อย่างละเอียดด้วย ซึ่งส่วนนี้จะช่วยให้ช่างภาพ ผู้กำกับภาพ ช่างตัดต่อเข้าใจเนื้อหา เข้าใจลักษณะภาพได้ตรงกันทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงได้รวดเร็ว ส่วนนี้จะนิยมวางไว้ครื่องหน้ากระดาษด้านซ้ายมือ เมื่อผู้เขียนบทต้องการอธิบายเกี่ยวกับลักษณะของภาพก็จะเขียนรายละเอียดไว้ในส่วนของภาพ ซึ่งมีคำศัพท์เฉพาะสำหรับการบอกลักษณะภาพ ผู้เขียนบทจะต้องมีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์เฉพาะเป็นอย่างดี เพื่อให้สามารถใช้ศัพท์สื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการของตน และผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจคำสั่งที่ได้กำหนดไว้ใน การเขียนบทด้วยคำศัพท์เฉพาะนั้น

2.2 ส่วนเสียง (Sound)

ในส่วนของเสียงเป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับเสียงที่จะปรากฏในการผลิตซึ่งจะต้องสัมพันธ์กับภาพ เพื่อให้เกิดการสื่อสารได้ชัดเจนขึ้น เนื่องจากเสียงสามารถสร้างความเข้าใจในเนื้อหาที่เป็นภาพได้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเสียงคนพูดบรรยาย เสียงพิธีกรรายการ เสียงของตัวละคร (Dialogue) เสียงดนตรี (Background Music) หรือเสียงประกอบอื่น (Sound Effect)

ได้แก่เสียงเพลง เสียงฟ้าร้องฟ้าผ่า เสียงฝนตก เสียงรถวิ่ง เป็นต้น ซึ่งทั้งภาพและเสียงต่างสนับสนุนซึ่งกันและกันรวมเป็นเนื้อหาสาระของรายการ ทั้งภาพและเสียงจะเป็นภาพหรือเสียงชนิดใดก็ขึ้นอยู่กับรายการแต่ละชนิดแต่ละประเภท ดังนั้นผู้เขียนบทจะต้องให้ความสำคัญในส่วนของเสียงไม่น้อยไปกว่าภาพ เพราะหากให้เสียงบรรยายที่เหมาะสม ให้บทพูดที่กินใจ ให้เสียงประกอบที่น่าประทับใจ ก็จะทำให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งใจไว้ได้ รายละเอียดเกี่ยวกับเสียงนี้จะกำหนดไว้ตรงกันข้ามกับส่วนของภาพ คืออยู่ด้านขวามือของหน้ากระดาษ ผู้เขียนจะใส่รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเสียงไว้เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจตรงกันในการผลิตรายการได้

คิว	ภาพ	เสียง	เวลา
1	Title เปิดรายการ	เพลง Title รายการ	2. นาที
2	Location : เส้นทางการเดินทางไปอยุธยา	คลอไปด้วยดนตรีเพลงเบาๆๆ ดเพื่อสร้างอารมณ์ในการท่องเที่ยว	
3	Location: หน้าวัดใหญ่ชัยมงคล	สวัสดีครับ/ค่ะ ทีม: สวัสดีครับมาพบกับพวกเราอีกครั้งกับรายการเทรเวลเช็คอินวันนี้เราพาคณะผู้ชมมาเช็คอินกันที่พิธีกรหญิง : วัดใหญ่ชัยมงคลจ.พระนครศรีอยุธยา เอม: วันนี้เราพาทุกท่านมาไหว้พระกันคะ อิม:ข้างในจะเป็นอย่างไรนั้นตามไปชมกันเลย	
4	Ins: พิธีกรเดินเข้าภายในวัด	เพลงบรรเลง	
5	Location: หน้าวิหารหลวง คิวพิธีกร	ทีม: ตอนนี้เราก็มายู่กันหน้าวิหารหลวงแล้วนะครับ เอม: ชั่งวิหารแห่งนี้ก็มีอายุยาวนานหลายร้อยปีเดียว เราไปไหว้สักการบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคลกันดีกว่า ค่ะ	
6	Ins: พิธีกรไหว้พระและบรรยากาศรอบๆวิหาร	เพลงบรรเลง	
7	Location: หน้าพระวิหาร คิวพิธีกร	เอม: ตอนนี้เราที่ไหว้พระกันเสร็จแล้วนะคะแต่เอ เพื่อนเราหายโหนสองคนนะดาต้า ดาต้า:ใช่ๆเดี่ยวไปตามหาอิมกับทีมก่อนนะคะ	
8	Ins: บรรยากาศรอบๆวัดและพระปรางค์	เพลงบรรเลง	
9	Location: หน้าร้านขายโรตีสายไหม คิวพิธีกร	ทีม: แล้วตอนนี้เราก็พาคณะผู้ชมมาอยู่ที่ร้านโรตีสายไหมของฝากเมืองอยุธยา เอม: ใช่แล้วคะใครมาที่นี้เป็นต้องซื้อและห่อกลับบ้านไปเดี่ยวเราไปดูการทำโรตีสายไหมกันเลย	
10	Montage: ถ่ายพิธีกรลงไปดูวิธีการทำโรตีสายไหม	เพลงบรรเลง	
11	Location: หน้าร้านขายโรตีสายไหม คิวพิธีกร	พิธีกรทั้ง4บอกลารายการ	
12	the end	เพลงบรรเลง	10นาที

ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างบทวิทยุโทรทัศน์

ที่มา <http://asiasung1234.blogspot.com/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 25 ส.ค. 57,

สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

ประเภทของบทโทรทัศน์

บทโทรทัศน์นั้นสามารถแบ่งออกได้สองประเภทหลัก ๆ ซึ่งแต่ละประเภทก็มีจุดมุ่งหมายให้การผลิตรายการโทรทัศน์ออกมาได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งบทแต่ละประเภทก็เหมาะกับการผลิตรายการที่แตกต่างกันออกไป

1. บทโทรทัศน์ประเภทไม่เข้าตาราง

การเขียนบทโทรทัศน์แบบไม่เข้าตารางเป็นการเขียนโดยเรียงลำดับเรื่องราวไม่มีการแบ่งคอลัมน์ภาพและคอลัมน์เสียง เป็นการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีการระบุฉาก ลักษณะภาพลักษณะเสียงและลำดับเวลา ซึ่งส่วนใหญ่การเขียนบทประเภทนี้จะใช้สำหรับผลิตรายการในสตูดิโอ

2. บทโทรทัศน์ประเภทเข้าตาราง

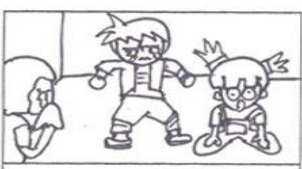
บทโทรทัศน์ประเภทเข้าตาราง เป็นการวางรูปแบบบทโทรทัศน์ให้ส่วนของภาพและส่วนของเสียงอยู่แยกกันอย่างชัดเจนโดยการทำเป็นตาราง กำหนดวางตำแหน่งภาพไว้ในส่วนคอลัมน์ด้านซ้ายของหน้ากระดาษ ส่วนเสียงจะใส่ไว้ในคอลัมน์ด้านขวาของหน้ากระดาษ โดยทั่วไปแล้ว จะกำหนดตารางไว้สี่คอลัมน์ คอลัมน์ซ้ายสุดจะระบุลำดับของเหตุการณ์ คอลัมน์ที่สองจะเป็นส่วนของภาพซึ่งจะมีรายละเอียดของภาพและมุมกล้อง คอลัมน์ที่สามจะเป็นส่วนของบทบรรยาย หรือเสียงประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดกำกับไว้เช่นเดียวกับภาพ และคอลัมน์ที่สี่จะเป็นส่วนของรายละเอียดของเวลาที่กินาทีหรือกินาที ซึ่งเมื่อรวมเวลาในส่วนนี้แล้วก็จะได้เท่ากับเวลาของรายการ ในบางครั้งการเขียนบทประเภทเข้าตารางนี้ในส่วนของรูปภาพก็อาจมีการวาดภาพเป็นร่างลายเส้น แสดงลักษณะของภาพประกอบอย่างละเอียดที่เรียกว่า สตอรี่บอร์ด (Storyboard) เช่น สตอรี่บอร์ดสำหรับถ่ายทำภาพยนตร์หรือภาพยนตร์โฆษณา

คิว	ภาพ	เสียง	เวลา
1	Title เปิดรายการ	เพลง Title รายการ	2. นาที
2	Location : เส้นทางเดินทางไปอยุธยา	คลอไปด้วยดนตรีเพลงเบาๆๆ คเพื่อสร้างอารมณ์ในการท่องเที่ยว	
4	Ins: พิธีกรเดินเข้าภายในวัด	เพลงบรรเลง	
5	Location: หน้าวิหารหลวง คิวพิธีกร	ทีม: ตอนนี้เราก็มายู่กันหน้าวิหารหลวงแล้วนะครับ แอม: ซึ่งวิหารแห่งนี้ก็มีอายุยาวนานหลายร้อยปีเดี๋ยวเราไปให้รู้จักการบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคลกันดีกว่าคะ	
6	Ins: พิธีกรไหว้พระ	เพลงบรรเลง	

ภาพที่ 4.13 บทวิทยุโทรทัศน์ประเภทตาราง

ที่มา <http://asiasung1234.blogspot.com/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 25 ส.ค. 57, สืบค้นเมื่อวันที่

12 มิ.ย. 63

ลำดับ	Storyboard	รายละเอียด	
		การเคลื่อนไหว	เสียง
3		ขนาดภาพ : MS	บรรยาย : ไรสุ "บริษัทที่พ่อทำอยู่กิจการไม่ค่อยดีเหลือถูกลดเงินเดือน"
		การเคลื่อนกล้อง : - มุมกล้อง : Eye Level	ดนตรี : - Effect : เสียงร้องไห้
Location : ม่านโรงให้		เชื่อมภาพ : Cut	
4		ขนาดภาพ : MS	บรรยาย : ลาว "ไม่จริงไรใหม่ครบแม่"
		การเคลื่อนกล้อง : - มุมกล้อง : Eye Level	ดนตรี : - Effect : เสียงร้องไห้
Location : ลาว คกใจ ตะโกนถามแม่		เชื่อมภาพ : Cut	
5		ขนาดภาพ : MS	บรรยาย : ไรสุ "จริงลูก...แต่เงินเดือนของพ่อถูกลดลงไปตั้งเยอะถ้าไม่ย้ายบ้านก็อยู่ไม่ได้"
		การเคลื่อนกล้อง : - มุมกล้อง : Eye Level	ดนตรี : - Effect : -
Location : ม่านโรงให้		เชื่อมภาพ : Cut	

ภาพที่ 4.14 บทวิทยุโทรทัศน์ประเภทตาราง (สตอรี่บอร์ด)

ที่มา <https://sites.google.com/a/mattayom31.go.th/kruangkana/kickrrm-thi-11-kheiyn-khorng-reuxng>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 19 พ.ค. 61, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

รูปแบบของบทวิทยุโทรทัศน์

บทวิทยุโทรทัศน์มีลักษณะการเขียนแบ่งออกได้ 4 รูปแบบ เพื่อความสะดวกและความเหมาะสมในการผลิตรายการ ในการเขียนแต่ละรูปแบบนั้นก็จะมีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของรายการ ดังนี้

1. บทวิทยุโทรทัศน์แบบสมบูรณ์ (The fully Scripted Show)

การเขียนบทแบบสมบูรณ์จะบอกรายละเอียดคำพูดไว้ทุกคำพูด ที่นักแสดงหรือผู้ดำเนินรายการจะต้องพูดตามบทนั้นตั้งแต่ต้นจนจบ พร้อมกันนี้ก็บอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำสั่งทั้งด้านภาพ และด้านเสียงไว้อย่างสมบูรณ์ โดยฝ่ายผลิตจะต้องดำเนินการตามบทจนกระทั่งงานเสร็จสมบูรณ์ บทประเภทนี้มักใช้ในรายการละคร รายการข่าว รายการสารคดี หรือรายการโฆษณาสินค้า

บทวิทยุโทรทัศน์แบบสมบูรณ์ดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและมองภาพรวมของรายการได้ตั้งแต่ต้นจนจบ สามารถกำหนดมุมกล้อง ขนาดภาพ และประเภทของเลนส์ที่จะใช้รวมถึงระยะเวลาการเคลื่อนไหวของกล้องได้อย่างแน่นอน นอกจากนี้จะทำให้ทุกฝ่ายเข้าใจบทบาทหน้าที่ในรายละเอียดของตนที่จะต้องปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นผู้กำกับรายการ ผู้กำกับเวที ช่างภาพ ช่างเสียง ช่างตัดต่อ เพราะมีรายละเอียดต่าง ๆ ที่ผู้เขียนบทได้กำหนดไว้อย่างละเอียดทุกขั้นตอน

แต่ถึงอย่างไรบทแบบสมบูรณนี้ก็มีข้อควรระวัง กล่าวคือผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ถ้าปฏิบัติตามที่เขียนไว้ในบททุกประการรายการก็จะดำเนินไปได้ด้วยดี และสมบูรณแบบ แต่หากเกิดข้อผิดพลาดไม่เป็นไปตามบท ผู้กำกับรายการและผู้ร่วมทีมงานก็จะเกิดความสับสน ซึ่งจะต้องใช้ทักษะและประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้การผลิตประสบความสำเร็จลุล่วงไป

ลำดับ	ภาพ	เสียง	เวลา
1.2.3.	ภาพไตเติ้ลรายการMS.ปลายเท้ากษัตริย์ที่ถูกสาปเป็นหินสีดำ แล้ว T/U เรือยไปจนถึงโบหน้าอันหมองเศร้าGroup Shotสุดต่าน คนหาปลา วิเชียรสีหน้าเศร้าสลด มองหน้านั้นนิ่งจ้งงอยู่กับที่	F/I เพลงไตเติ้ลรายการ “พันหนึ่งราตรี”C/F เพลงบรรเลงทำนองสนุกสนาน C/F เสียง เพลงเจ้าใจSFX เสียงคลื่นกระทบฝั่งไกลๆ	0.0001.15 3.35

ภาพที่ 4.15 บทโทรทัศน์แบบสมบูรณ

ที่มา http://vbhongnapa10.blogspot.com/2014/09/blog-post_15.html, เผยแพร่เมื่อวันที่ 15 ก.ย. 57, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

2. บทวิทยุโทรทัศน์แบบกึ่งสมบูรณ (The Semi-Scripted Show)

บทวิทยุโทรทัศน์แบบกึ่งสมบูรณจะมีข้อแตกต่างจากแบบสมบูรณตรงที่คำพูดหรือคำบรรยาย รวมถึงบทสนทนาไม่ได้เขียนไว้ในบทพูดทุกตัวอักษร จะบอกเพียงหัวข้อเรื่องหรือสิ่งที่จะพูดโดยทั่วไป บทประเภทนี้มักจะใช้ในรายการที่คู่สนทนา หรือผู้บรรยายพูดเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการเขียนกำหนดบทคำพูดไว้ในบท ข้อปฏิบัติที่สำคัญของบทวิทยุโทรทัศน์แบบกึ่งสมบูรณนั้นจะต้องระบุคำพูดสุดท้ายต่อจากประโยคสุดท้ายของเนื้อหา เพื่อเป็นสัญญาณบอกผู้กำกับรายการว่าเมื่อจบประโยคนี้จะต้องตัดภาพไปยังภาพยนตร์ สไลด์ หรือภาพนิ่ง ที่นำมาใช้ประกอบในรายการ หรือตัดภาพไปยังภาพอื่น หรือตัดภาพไปยังภาพยนตร์โฆษณาชิ้นรายการ

ลำดับ	ภาพ	เสียง	เวลา
1.2.3.	ภาพไตเติ้ลรายการ LS.บรรยากาศในสตูดิโอของรายการเฉียวแล้ว Z/I.MS. พิธีกรในมุมทะแยงขวา ร่วมรายการ ตอน วิวาทิน้ำภาพ two shot พิธีกร และผู้ร่วมรายการ	F/I เพลงประจำรายการ F/O กล่าวทักทาย และเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้ร่วมรายการ บทสัมภาษณ์ 1.การจัดงาน และแรงบันดาลใจ 2.บรรยากาศของงาน และสิ่งประทับใจ	00.0001.1501.35 09.25

ภาพที่ 4.16 บทวิทยุโทรทัศน์แบบกึ่งสมบูรณ

ที่มา <https://www.slideshare.net/JeleRush2010/6-cma-448-6>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 03 ต.ค. 57, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

3. บทวิทยุโทรทัศน์ที่บอกเฉพาะรูปแบบ (The Show Format)

บทวิทยุโทรทัศน์ที่บอกเฉพาะรูปแบบนี้จะไม่เขียนลงไปในเรื่องละเอียดของรายการ แต่จะเขียนเฉพาะคำสั่งของส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญในฉากสำคัญ ลำดับรายการที่สำคัญ ระยะเวลาของแต่ละตอน ระยะเวลาดำเนินรายการ ซึ่งบทแบบนี้จะถูกนำมาใช้กับรายการประจำสถานี เช่น รายการปกิณกะ รายการสนทนา รายการอภิปราย

สคริปต์แบบบอกเฉพาะรูปแบบ
 บทรายการเจาะใจ
 - รูปแบบ - สัมภาษณ์ / ความยาว 30 นาที
 1. Interlude - เปิดรายการ 5
 2. พิธีกร - กล่าวเปิดรายการ 2
 3. โฆษณา .30
 4. พิธีกร - กล่าวแนะนำผู้สนทนา 2
 5. สัมภาษณ์ - ประวัติ ความเป็นมาของผู้ป่วยโรคเอดส์ 5
 6. โฆษณา .30
 7. พิธีกร - นำเข้ารายการ 2
 8. สัมภาษณ์ - เหตุการณ์ที่เผชิญอยู่ 8
 9. พิธีกร - กล่าวสรุป 2
 10. Interlude - ปิดรายการ 3
 รวม 30 นาที

ภาพที่ 4.17 บทวิทยุโทรทัศน์แบบเฉพาะรูปแบบ

ที่มา <https://prezi.com/q3lezin52gfv/8/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 ม.ค. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

4. บทโทรทัศน์แบบคร่าวๆ (The fact Sheet)

บทวิทยุโทรทัศน์แบบคร่าวๆมักจะเขียนเฉพาะสิ่งที่จะออกหน้ากล้องโทรทัศน์เท่านั้น และบอกคำพูดที่จะพูดประกอบสิ่งที่จะออกหน้ากล้องไว้อย่างคร่าว ๆ ไม่มีคำสั่งทางด้านภาพและเสียง เป็นลักษณะการลำดับความคิดของผู้จัด ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการเขียนโครงเรื่องของบทละคร กล่าวคือ ระบุรายละเอียดที่อยากได้เพื่อเตรียมพัฒนาไปสู่การถ่ายทำในแบบที่ต้องการ โดยทั่วไป ผู้รับผิดชอบกับรายการจะต้องนำบทชนิดนี้มาเขียนใหม่ให้เข้าอยู่ในรูปของบทวิทยุโทรทัศน์เฉพาะรูปแบบก่อน เพื่อที่จะให้ทีมงานได้เข้าใจขั้นตอนการทำงานและเข้าใจในรายการ ซึ่งจะทำให้การผลิตรายการได้สมบูรณ์แบบ ดังตัวอย่างในภาพ 4.19

ละครเรื่อง สายรุ้งตอนที่ 1

ฉาก ในสตูดิโอ เวลากลางวัน

ตัวละคร เจ้าหน้าที่ในสตูดิโอ และกลุ่มบางแบบ

ภายในห้องของโรงแรม มีการเตรียม แคมทวอร์ลด์ ทีมงานพูดคุยกันและวุ่นวายอยู่กับการเตรียมงาน ด้านฉากมีการติดอักษรว่า “รวมน้ำใจ ถักทอสายใย ฝ้ายงาม” นางแบบและแขกกิตติมาศักดิ์ทยอยเข้ามาเพื่อชั่งชั่งคิ้วของตนเอง ขณะที่ดีไซน์เนอร์ชื่อดังกำลังสาละวนกับการนำชุดมาเตรียมให้บรรดาผู้ที่จะได้เดินแบบพร้อมกับเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างไรสาระ จับกลุ่มกันนินทาถึงสาวแก๋ไอโซท์ที่กำลังลงชุดแต่ละราย เสียงผู้กำกับเตือนเพื่อจะออกอากาศ ในห้องลงเสื้อมีเสียงอื้ออึง สักพัก บรรยากาศบนเวทีก็เพี้ยนการกุศลจึงเริ่มขึ้น ผู้กำกับสั่งเด็กกำกับเวทีให้ไปคอยดูเรื่องคิ้ว

ภาพที่ 4.18 บทวิทยุโทรทัศน์แบบคร่าวๆ

ที่มา <https://prezi.com/q3lezin52gfv/8/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 ม.ค. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

5. บทแบบเปิด (Open Script)

บทรายการโทรทัศน์แบบเปิด เป็นบทที่เขียนเรียงลำดับประเด็นที่จะพูดหรือสัมภาษณ์ ตั้งแต่คำถามแรกจนกระทั่งคำถามสุดท้าย เมื่อถามครบทุกประเด็นที่ได้กำหนดไว้ก็จะได้สาระที่สมบูรณ์ บทโทรทัศน์แบบนี้ไม่มีการกำหนดรายละเอียดใด ๆ เกี่ยวกับภาพและเสียง ซึ่งมักจะเป็นการบันทึกเทปเพื่อนำไปตัดต่อแก้ไขอีกครั้ง หรือบางครั้งก็เป็นการออกอากาศถ่ายทอดสด

บทโทรทัศน์ เรื่อง ความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน กีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 24

“ดอกบัวเกมส์” วันศุกร์ที่ 16 พฤษภาคม 2549

เจ้าของเรื่อง สำนักการกีฬาแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี

ความยาว ประมาณ 12 นาที

พิธีกร/ผู้ดำเนินรายการ เกรีนนาถิงการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน “ดอกบัวเกมส์” และแนะนำผู้เข้าร่วม

รายการทุกคนตามลำดับ

ประเด็นสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้องและผู้ให้การสนับสนุน ภาคีรัฐเอกชน องค์กรส่วนท้องถิ่น บุคคล

1. นายจิรศักดิ์ เกษณีนบุตร ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี (ดอกบัวถึงความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการรับเป็นเจ้าภาพจัดแข่งขัน)

2. นายพรชัย ไควสุรัตน์ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด (ดอกบัวความเชื่อมั่นถึงความร่วมมือของประชาชน และหน่วยงานภาคเอกชนและท้องถิ่น)

3. ศ.ดร.ประกอบ วิโรจนฎอ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (ความพร้อมของสนามกีฬาและสถานที่พัก ภายในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี) พิธีกร/ผู้ดำเนินรายการ กล่าวสรุปและขอบคุณผู้ร่วมในรายการ

ปิดรายการ

ภาพที่ 4.19 บทวิทยุโทรทัศน์แบบเปิด

ที่มา <https://prezi.com/q3lezin52gfv/8/>, เผยแพร่เมื่อวันที่ 11 ม.ค. 59, สืบค้นเมื่อวันที่ 12 มิ.ย. 63

สรุป

บทวิทยุโทรทัศน์ถือเป็นต้นทางของการผลิตรายการ การเขียนบทจะต้องอาศัยผู้เขียนบทสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการผลิตรายการ ซึ่งผู้เขียนบทจะต้องมีคุณสมบัติหลายประการ ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความอยากรู้อยากเห็น ความมีระเบียบวินัย มีความแตกฉานในการใช้ภาษาและรู้จักเลือกสรรถ้อยคำเพื่อนำมาใช้ในการเขียนบท เพื่อสื่อความให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ ทั้งนี้ผู้เขียนบทจะต้องพึงพาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อรวบรวมสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะเขียน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และแหล่งต่าง ๆ เท่าที่ผู้เขียนจะแสวงหาได้

บทวิทยุโทรทัศน์มีรูปแบบโดยทั่วไปได้แก่ ส่วนคำอธิบาย ส่วนภาพ ส่วนเสียง และสามารถแบ่งบทออกได้ห้าประเภท ได้แก่ บทแบบสมบูรณซึ่งเขียนรายละเอียดคำพูดไว้ทุกคำพูด บทชนิดนี้ได้แก่บทละคร บทรายการข่าว หรือรายการโฆษณาสินค้า บทแบบกึ่งสมบูรณ ซึ่งไม่ได้เขียนคำพูดไว้ทุกประโยคหรือทุกตัวอักษรจะเขียนเพียงหัวข้อเรื่องที่สำคัญไว้ มักจะใช้ในการผลิตรายการที่ผู้สนทนา หรือผู้บรรยายพูดเอง บทที่บอกเฉพาะรูปแบบ ซึ่งเป็นบทที่เขียนเฉพาะคำสั่งที่สำคัญไว้เท่านั้น เป็นบทที่ใช้ในรายการประเภทปกิณกะ รายการสนทนา รายการอภิปราย บทแบบคร่าว ๆ ซึ่งจะเขียนเฉพาะสิ่งที่จะออกทางหน้าจอเท่านั้น โดยทั่วไปผู้กำกับรายการจะต้องนำมาเขียนใหม่ เพื่อให้ทีมงานเข้าใจ และบทแบบเปิดเป็นการเขียนบทลำดับเหตุการณ์ไม่ระบุรายละเอียดใด ๆ เกี่ยวกับภาพและมุกกล้อง การเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ในแต่ละแบบนี้ก็เพื่อให้เหมาะสมต่อการทำงาน การผลิตรายการโทรทัศน์ในแต่ละรูปแบบซึ่งมีลักษณะของรายการที่แตกต่างกันไป

แบบฝึกหัด

1. ให้อธิบายคำว่าบทวิทยุโทรทัศน์
2. ให้อธิบายถึงคุณสมบัติของผู้เขียนบทวิทยุโทรทัศน์
3. ให้อธิบายถึงแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพื่อการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์
4. ให้อธิบายรูปแบบของบทวิทยุโทรทัศน์ว่ามีส่วนประกอบใดบ้าง
5. ให้อธิบายประเภทของบทวิทยุโทรทัศน์ว่ามีกี่ประเภทแต่ละประเภทมีลักษณะการเขียนและการนำไปใช้อย่างไร
6. ให้เปรียบเทียบระหว่างบทโทรทัศน์ประเภทไม่เข้าตาราง และเข้าตาราง

เอกสารอ้างอิง

- คมสัน รัตนะสิมากุล. (2556). **หลักการเขียนบทวิทยุกระจายเสียงและบทวิทยุโทรทัศน์**.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยพร ธรรมโยธิน. **ความรู้เกี่ยวกับการเขียนบทเบื้องต้น** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<https://sites.google.com/site/chaipon4256/khwam-ru-keiyw-kab-kar-kheiy-bth-beuxng-tn> [20 มีนาคม 2560]
- ณัฐคณิต ศิริกิจ. (2554). **บทโทรทัศน์ : เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการเขียนบทโทรทัศน์** (ออนไลน์).
สืบค้นจาก : <https://www.gotoknow.org/posts/332988> [10 เมษายน 2560]
- รักศานต์ วิวัฒน์สินอุดม. (2558) **การเขียนบทภาพยนตร์บันเทิง**. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.
รูปแบบและหลักการเขียนบทวิทยุโทรทัศน์ (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://courseware.payap.ac.th/docu/th203/content/twri.htm>
[15 เมษายน 2560]
- วรางคณา โต้โพธิ์ชัย. **การเขียนบทโทรทัศน์เพื่อการศึกษา**.
เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศุภศิลาป์ กุลจิตต์เจือวงศ์. (2558). **การนำเสนอรายการโทรทัศน์ในยุคดิจิทัล** (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
https://journal.pim.ac.th/uploads/content/2015/08/o_19sv67m1mm111pjlo ni1rr22e2a.pdf [10 มีนาคม 2560]
- สุทธิพงษ์ ศรีม่วงกลาง.(2557). **การเขียนบทโทรทัศน์(ออนไลน์)**. สืบค้นจาก :
<http://sudtipong123.blogspot.com/> [10 กันยายน 2560]
- องอาจ สิงห์ลำพอง. (2557) **กระบวนการผลิตละครโทรทัศน์**. กรุงเทพฯ : สามลดา.
- อภิวัฒน์ เล่าสกุล. (2560) **คนเขียนบทคือพระเจ้า**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ณัฏฐา พีชผล
- Akers, William M. (2008) **Your Screenplay Sucks : 100 Ways to Make It Great**.
California : Michael Wiese Production.
- Cooper, Dona. (1994) **Writing Great Screenplay for Film and TV**. New York :
An Arco Book.
- DiMaggio, Madeline. (2007). **Screenwriting**. Massachusetts : Adams Media.
- Iglesias, Karl. (2011). **Screenwriters**. Massachusetts : Adams Media.
- Scher, Lucy. (2011). **Reading Screenplays** :
How to Analysis and Evaluate Film Scripts. Herts : Creative Essentials.
- Steve Wetton. (2005). **Writing TV Scripts**. United Kingdom : Studymates Limited.
- Vicki Krueger. (2016). **5 tips for writing for TV scripts**.
(Online) Available <https://poynter.org/news/5-tips-writing-tv-scripts>.
[2017, May 22]